

Working Party on Demographic Projections

V dňoch 16.-17.9.2002 sa v Luxembourgu uskutočnilo pracovné stretnutie k demografickým prognózam, ktoré zorganizoval Eurostat. Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia 15 členských krajín EÚ, 12 kandidátskych krajín (vrátane Slovenska), 2 krajín EFTA, predstavitelia Eurostatu, Európskej komisie OSN a experti viacerých významných národných a medzinárodných inštitúcií zaoberajúcich sa demografickým prognózovaním.

Za posledné obdobie vzrastá dopyt a využitie demografických prognóz zo strany národných aj medzinárodných inštitúcií. Najväčší záujem je o prognózy obyvateľstva a prognózy pracovných síl, prognózy domácností sa využívajú menej. Od posledného stretnutia v Perugii (máj 1999) spracovalo novú prognózu obyvateľstva 18 európskych krajín, ďalších 6 krajín (medzi nimi aj Slovensko) pripravuje spracovanie prognózy do konca roku 2002. Tri krajiny (Rakúsko, Fínsko a Holandsko) spracovali aj stochastickú prognózu obyvateľstva.

Holandský štatistický úrad pripravil začiatkom roku 2002 elektronický dotazník, v ktorom zisťoval informácie o demografickom prognózovaní. Otázky boli zamerané na použité metódy, dĺžku prognózovaného obdobia, dezagregáciu a periodicitu prognóz, prípravu prognostických scenárov, interpretáciu výsledkov. Oslovené boli všetky európske krajiny, 29 krajín (vrátane Slovenska) poslalo vyplnený dotazník. Vyhodnotenie ankety bolo súčasťou seminára.

V budúcnosti sa bude klásť veľký dôraz na medzinárodnú konzistentnosť demografických prognóz. Na tento účel sa využijú aj poznatky získané na seminári. Na všetkých aktivitách v oblasti demografického prognózovania sa bude v budúcnosti zúčastňovať aj 12 kandidátskych krajín vrátane Slovenska. Pre prognózovanie v najbližšom období na národnej úrovni aj regionálnej úrovni (NUTS-2) sa stanovil spoločný horizont prognóz (rok 2050), prognózy sa budú počítať v podrobnejšej vekovej štruktúre (až do veku 100+ namiesto 90+). Všetky členské krajiny EU spracujú do roku 2004 aj stochastickú demografickú prognózu (len na celoštátnej úrovni). Spracovanie takejto prognózy sa odporúča aj kandidátskym krajinám. Pre prognózy domácností sa predpokladá výpočet prognózy aj v závislosti od pozície jednotlivých členov v rámci domácnosti (doteraz len druh a veľkosť domácnosti).

Veľká pozornosť sa na stretnutí venovala riešeniu neistoty v populačných prognózach. Ako alternatíva ku klasickej variantnej prognóze spracovanej pomocou komponentnej metódy boli predstavené stochastické prognózy.

Eurostat podporuje výpočet tzv. now casts. Sú to odhady ročných údajov o počte narodených, zomrelých a migrantov spracované na základe mesačných údajov (za 6 až 9 mesiacov).

Bezprostredne po skončení stretnutia sa uskutočnila pracovná porada, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia Eurostatu a účastníci z kandidátskych krajín. Cieľom stretnutia bolo posúdenie možnosti rozšírenia poslednej prognózy spracovanej Eurostatom (rok 1999) o prognózu za kandidátske krajiny. Pri výpočte by sa použila rovnaká metodika a zachoval by sa tiež charakter prognózy. Najväčším problémom sa zdá byť

nedostatočne dlhý časový rad údajov na úrovni NUTS-2 (vo viacerých krajinách sa za posledných 10 rokov menilo územné členenie), ako aj problémy s prepočtom demografických údajov v období medzi dvomi populačnými cenzami.

Najbližšie stretnutie k demografickým prognózam sa uskutoční koncom roku 2003 vo Viedni (spoluorganizátori Eurostat a UN/ECE).